

POLITICA AGRICOLĂ COMUNĂ A UNIUNII EUROPENE ȘI APLICAREA ACESTEIA ÎN ROMÂNIA

THE COMMON EU AGRICULTURAL POLICY AND ITS IMPLEMENTATION IN ROMANIA

Claudiu PORUMBĂCEAN

Catedra de Științe Politice și Administrative, Facultatea de Științe Umaniste, Politice și Administrative, Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad

Tel: 0040-257-282324

E-mail: claudiupp@yahoo.com

ABSTRACT

Romania's negotiations to become a European Union member were officially inaugurated on February 15, 2000. Agriculture is the largest negotiation chapter. The enlargement had and will certainly have positive effects upon the Romanian agriculture: stimulation of trade exchanges as a consequence of the dropping up of the customs duties, the increase of the agricultural products and, consequently, of the farmers' income, the access to a much bigger market, of 450 million inhabitants.

In order for the Romanian agricultural and food sector to become a competitive one, priority measures and steps are necessary both in the vegetal sector and in the animal-breeding and meat and dairy products processing sectors. Once the enlargement achieved, Romanian agriculture is taking the advantage of different types of assistance within the framework of the Common Agricultural Policy, but in order to absorb these funds it is important to know the governing principles. The basic principle of the community policy is to stimulate the farmers to adjust to the market signals, to produce what it is required to be produced on the market. Thus, the farmer will be determined to adjust the target with every quantity required, depending upon cost and quality competitiveness. This concept is called “decoupling”, meaning the decoupling of the production subsidies and their connection to the surface.

Romania's tradition in animal-breeding for milk production may be an advantage for the implementation of chances to become an active participant to the intra-community trade. But tradition is not enough for Romania to be able to take advantage of the export opportunities. For this, we will have to improve the raw material milk quality and also of the products resulting from the processing, in order to allow the adjustment to the EU standards. Achieving the quality and cleaning parameters shall be performed by steps, until the end of the year 2009, mainly by adjusting the race structure and the coordination of this sector to the milk production farms and the

stimulation of the processing animals per exploitation. Every month, the farmers' meetings are to be held in order to follow the adjustment of the production and processing units to EU standards.

Currently, since the enlargement date, producers must follow the community criteria concerning the milk share per each exploitation, milk ton and per year. It is extremely important to know that the subsidy is only allowed if quantity levels are followed, the individual share being set up depending on the country and the number of the producers.

Key words: *agriculture, common agricultural policy, Romanian agricultural policy, European funds, comparative results*

Politica Agricolă Comună (PAC)

Politica Agricolă Comună este printre primele politici comune adoptate de Uniunea Europeană, pe atunci, Comunitatea Economică Europeană (Tratatul de la Roma 1957). Geneza ei a fost o reacție la problemele alimentare care au urmat celui de-al doilea război mondial.

Trebuie precizat că termenul de „politică comună” reflectă una dintre trăsăturile definitorii ale PAC, aceea că, pentru circa 90% din produsele agricole, decizia nu mai aparține statelor membre, ci Uniunii Europene. Sunt două motive care au condus la apariția acestei politici:

Primul, a fost nevoia unei „fluidizări” a comerțului european cu produse agricole, și mai ales dorința țărilor exportatoare de a se asigura de certitudinea plasamentului produselor lor.

Al doilea motiv, a fost o anumită temere față de situația în care forța de muncă eliberată din agricultură ca urmare a mecanizării n-ar fi putut fi absorbită în același timp de celelalte sectoare ale economiei, caz în care veniturile agricole ar fi scăzut și mai mult relativ la cele din industrie (Institutul European din România 2005:5).

Între politicile Uniunii Europene, politica agricolă comună (PAC) este privită ca una din cele mai importante. Aceasta nu numai din cauza bugetului acordat de Uniune pentru finanțarea acestei politici (care este de aproximativ 50% din bugetul total al Uniunii) a numărului de persoane afectate și a teritoriului implicat, ci și a importanței istorice și a atributelor suverane delegate de statele membre către nivelul comunitar de decizie. Importanța politicii agricole comune derivă și din legăturile strânse cu piața unică și cu uniunea economică și monetară, două domenii cheie ale integrării europene.

Politica agricolă comună este alcătuită dintr-o serie de reguli și mecanisme ce reglementează producția, procesarea și comerțul cu produse agricole în Uniunea Europeană, accentul punându-se,

din ce în ce mai mult, pe dezvoltarea rurală (Centrul de Resurse Juridice 2004:11).

În domeniul agriculturii, rolul UE a fost întotdeauna acela de a ajuta la:

- Asigurarea unei aprovizionări stabile a populației cu alimente sigure și la prețuri convenabile;
- Asigurarea unui nivel de viață rezonabil pentru fermierii UE, permițând totodată agriculturii să se modernizeze și să se dezvolte;
- Asigurarea continuării practicării agriculturii în toate regiunile UE

Pe măsură ce PAC s-a dezvoltat și a devenit tot mai complexă, în concordanță cu cerințele cetățenilor UE, următorii factori au căpătat o importanță mai mare: grija pentru bunăstarea societății rurale; îmbunătățirea calității hranei în Europa; garantarea siguranței alimentelor; asigurarea protejării mediului pentru generațiile viitoare asigurarea unor condiții mai bune pentru sănătatea și protecția animalelor; realizarea tuturor celor de mai sus cu cheltuieli minime pentru bugetul UE (care este finanțat în principal de contribuabilii, respectiv cetățenii obișnuiți).

PAC și alte politici UE au condus la crearea unei mari piețe unice de produse agricole în UE și au ajutat UE să devină unul din actorii mondiali principali în domeniul agriculturii și alimentației (Comisia Europeană, Direcția Generală pentru agricultură 2004: 33).

Obiectivele politicii agricole comune

Inițial, **obiectivele PAC, stabilite prin Tratatul de la Roma din 1957**, au fost următoarele (Porumbăcean 2009: 143,144):

- **creșterea productivității în agricultură** prin promovarea progresului tehnic, prin asigurarea dezvoltării producției agricole și prin utilizarea optimă a factorilor de producție, în special a forței de muncă;
- **asigurarea unui nivel de trai echitabil pentru populația ocupată în agricultură**, în special prin creșterea veniturilor individuale ale persoanelor din sectorul agricol;
- **stabilizarea piețelor;**
- **asigurarea unei aprovizionări constante cu produse alimentare;**
- **asigurarea aprovizionării consumatorilor la prețuri rezonabile.**

O dată cu reformarea PAC și obiectivele acesteia s-au modificat. În conformitate cu **Agenda 2000**, obiectivele PAC sunt următoarele:

- continuarea proceselor de reformă începute în 1992 prin **reducerea prețurilor și creșterea valorii plăților compensatorii;**
- **îmbunătățirea competitivității produselor din UE prin scăderea prețurilor;**

- **garantarea siguranței și calității alimentelor pentru consumatori** prin îmbunătățirea procesării și marketingului produselor agricole;
- **îmbunătățirea sistemului de producție** prin protejarea mediului înconjurător și respectarea condițiilor de bunăstare pentru animale printr-o politică mai exigentă în acest sens;
- **integrarea componentei de mediu în instrumentele și obiectivele politicii agricole comune;**
- **introducerea** în cadrul PAC a **unei politici complexe de dezvoltare rurală**, care:
 - să permită asigurarea unor venituri stabile și a unui standard de viață echitabil pentru populația ocupată în agricultură;
 - să creeze oportunități și alternative de angajare fermierilor și familiilor lor;
- **simplificarea legislației;**
- **flexibilitate în domeniul alocării sprijinului PAC în statele membre.**

Principiile politicii agricole comune

PAC include următoarele principii (Porumbăcean 2009:144-146):

a) Unitatea pieței

Unitatea pieței, definită prin articolul 7a al Tratatului CEE înseamnă **liberul tranzit al produselor agricole între statele membre**. Comerțul cu produsele agricole trebuie să se desfășoare la fel de nestânjenit ca și în interiorul unui stat. Taxele vamale, restricțiile de ordin cantitativ și subvenționările nocive comerțului sunt interzise.

Pentru a crea o piață unică a acestor produse era necesar **să se instituie prețuri comune și reguli competiționale, relații de schimb stabile** (așa-numiții “green-money”) și **să se adapteze regulile statelor membre privind problemele de ordin administrativ**, din domeniul igienic și veterinar.

La sfârșitul anilor '60, Comunitatea a adoptat un **sistem de protecție și sprijin pentru produsele agricole**, care a izolat piața internă de piața externă. În 1962, Consiliul de Miniștri a stabilit **metodele de bază ale Organizării Comune de Piață (OCP)** în domeniul culturilor vegetale și animale. **Principalele elemente ale Organizării Comune de Piață a produselor** sunt:

- un **sistem de prețuri** (cu un număr variabil în funcție de tipul de OCP). În cadrul acestui sistem, *prețurile de intervenție joacă un rol deosebit în susținerea prețului pe piața comunitară, garantând o parte din veniturile producătorilor. Scăderea acestor prețuri, o dată cu reforma Mac Sharry, a indus necesitatea acordării unor plăți compensatorii directe*, în funcție de terenul cultivat și numărul de animale și *compensări mai substanțiale* pentru terenul lăsat necultivat. Intensitatea aplicării acestor mecanisme de

garantare a depins în mare măsură de condițiile impuse de negocierile OCP. *Ultima reformă* (Agenda 2000) a introdus o serie de alte măsuri legate de protecția mediului înconjurător, cum ar fi ajutorul pentru suprafețele de teren lăsate necultivate și pentru împădurire, finanțate din bugetul de garantare Fondul European pentru Orientare și Garantare Agricolă (FEOGA);

- *mecanisme de garantare.*

b) Preferința pentru produsele comunitare

Produsele Comunității ar trebui să aibă întâietate în fața bunurilor de import. Pentru a preveni înlocuirea acestor produse cu altele de proveniență străină, era **necesar un sistem de protecție împotriva importului la prețuri scăzute.** Cum nivelul pieței internaționale era mai scăzut decât cel al Uniunii, a fost instituit un pachet de măsuri în cadrul PAC care proteja producția Comunității. **Taxele vamale, ajutoarele pentru producție, suprafața cultivată și primele individuale au atras preferința consumatorilor pentru produsele statelor membre.**

c) Solidaritatea financiară

În principiu, **cheltuielile pentru PAC sunt suportate în mod colectiv de către statele membre.** În 1962 a fost creat **Fondul European de Orientare și Garantare Agricolă.** Cheltuielile aferente PAC sunt suportate de acest Fond care **administrează circa 50% din totalul cheltuielilor bugetului Comunității.**

FEOGA finanțează în întregime mecanismele de susținere a prețurilor, restituțiile la export și intervenția publică de piață și, parțial, fondurile structurale destinate dezvoltării rurale.

Dacă, totuși, facem suma cheltuielilor pentru agricultură ale Comunității și a cheltuielilor fiecărui stat membru, observăm că **numai aproximativ 2% din bugetul total al UE și al statelor membre este folosit pentru agricultură.**

Politica agricolă în România

Situația agriculturii românești în perioada de tranziție la economia de piață

După anul 1990, sectorul agricol din România nu s-a bucurat de o percepție prea favorabilă. Agricultura a fost o activitate inefficientă sau pre puțin eficientă, ocolită de investitori, dar, totuși, punct de atracție pentru o pondere însemnată a populației. Ea joacă un important rol social, constituind o „plasă de siguranță” pentru persoanele care nu pot găsi de lucru sau nu pot obține salarii satisfăcătoare în alte sectoare ale economiei.

Mulți fermieri români practică o agricultură de subzistență, peisajul agricol fiind dominat de un număr mare de ferme mici, familiale, care exploatează fâșii înguste de teren, fără a putea obține

o producție însemnată. Mai mult, o mare parte a rezultatelor activității agricole a acestor ferme este destinată autoconsumului.

Piața agricolă, la rândul său, nu este deplin funcțională, multe din produsele de bază ale agricultorilor și fermierilor nu pot fi vândute adesea decât pe sume derizorii unor intermediari, de multe ori deținând monopol local.

Fermierii contestă adesea nivelul scăzut al subvențiilor-de care au nevoie în cazul în care se confruntă cu costuri de producție prea mari față de prețurile la care reușesc să își desfacă produsele. Ei solicită și protecție comercială față de concurenții din afară. Se ajunge la o situație dramatică: producătorii naționali nu rezistă concurenței străine, se confruntă cu o serie de lipsuri, dar totuși nu părăsesc activitatea agricolă pentru că, spun ei, nu au altă alternativă.

Slaba activitate a sectorului agricol din România și-a impus amprenta și asupra calității unora dintre produsele obținute, iar acest aspect va deveni foarte important în condițiile în care România va deveni membră a UE și va aplica PAC.

Ponderea producției agricole în PIB a scăzut semnificativ:

Ponderea producției agricole în PIB în intervalul 1994-2001

Anul	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Ponderea agriculturii în PIB	20,6	20,7	20,1	19,5	15,8	14,8	12,6	14,6

În România, scăderea ponderii producției agricole în PIB a fost însoțită de o creștere importantă a ponderii populației agricole în totalii populației civile ocupate. Evident o astfel de corelație nu poate sugera decât scăderea eficienței producției agricole (Institutul European din România 2003:21).

Anul	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Ponderea populației agricole în totalul populației ocupate	28,2	40,3	38,0	39,0	40,0	41,7	42,8	44,4

Structura populației agricole din România nu constituie o premisă favorabilă unei exploatari

agricole eficiente: populația națională este îmbătrânită și, în general, slab calificată.

Chiar și în valoare absolută, producția agricolă din România a scăzut față de anul 1989. Indicii producției agricole pentru perioada 1989-2000 reflectă acest trend:

Indicii	1989	1992	1996	2000
Producția agricolă	100	84,4	99,2	85,7
- sector vegetal	100	82,5	101,7	89,2
- sector zootehnic	100	88,0	95,0	82,2

Scăderea producției nu a fost însoțită de o scădere proporțională a consumului de produse agricole, ceea ce s-a tradus prin indici subunitari ai autosuferinței pentru o serie de produse agricole. O scădere a indicilor de autosuferință până la valori subunitare determină o creștere a importurilor și, în lipsa unei creșteri la fel de mari a exporturilor, la accentuarea deficitului balanței comerciale pentru produse agricole.

România este al doilea producător agricol din Europa centrală și de est, după Polonia, fiind avantajată în acest sens și de suprafața agricolă importantă deținută, respectiv 14,8 milioane hectare. Atât solul, cât și clima din România favorizează o exploatare agricolă eficientă (Institutul European din România 2003:22).

Politica agricolă a României în perioada de tranziție la economia de piață

Măsurile de politică agricolă adoptate în acest interval de timp au variat ca sferă de cuprindere și intensitate. Politică agricolă românească poate fi caracterizată succint, pe trei etape, fiecare dintre acestea prezentând anumite particularități ce urmează a fi evidențiate. În linii generale, se poate spune că debutul a fost destul de lent și destul de puțin cuprinzător, procesul de reformă fiind îmbogățit și accelerat cu deosebire în ultimii ani. Sigur la această evoluție a contribuit și presiunea exercitată de preconizata aderare a României la UE în anul 2007.

Perioada anilor 1990-1996 nu s-a caracterizat printr-o paletă largă a problemelor supuse reformei agricole, și nici printr-o încercare de apropiere a mecanismelor naționale de intervenție de mecanismele specifice PAC. Punctul central al măsurilor adoptate în acest interval de timp îl constituie, reforma funciară.

O altă direcție de acțiune a politicii agricole din România în acest interval de timp a avut în vedere prețurile. În primii ani de tranziție (1990-1993), s-a optat pentru o politică a prețurilor agricole mici, pentru a minimiza cheltuielile consumatorilor și pentru a ține sub control inflația.

Prețurile agricole au fost liberalizate treptat în anii următori (1993-1996), fiind exceptate de la acest regim unele produse de „importanță națională”.

În acest interval, relația României cu UE a fost marcată de intrarea în vigoare, la 1 februarie 1995, a Acordului de asociere a României la UE. Acordul prevede ca părțile să aplice principiul liberalizării progresive a comerțului bilateral cu produse agricole (Institutul European din România 2003:23,24).

Rezultatele negocierilor la capitolul 7 - Agricultura

Negocierile de aderare a României la UE au fost lansate oficial la 15 februarie 2000.

Agricultura este cel mai vast capitol de negociere. Cu excepția legislației în domeniul veterinar și fitosanitar, capitolul este compus în mare parte din regulamente, respectiv legislația va fi direct aplicabilă la data aderării și care nu necesită transpunerea din partea țărilor candidate. Accentul în cadrul pregătirilor se va pune așadar pe capacitatea țării candidate de a aplica și pune în vigoare acquis-ul comunitar. În domeniul veterinar și fitosanitar, legislația comunitară constă în principal din directive.

Transpunerea completă a acquis-ului din acest domeniu în legislația națională reprezintă o sarcină majoră pentru țările candidate.

Capitolul de negociere referitor la agricultură acoperă următoarele domenii principale:

- a. aspecte orizontale: garantarea și orientarea, mecanisme de schimb comercial, politica în domeniul calității, agricultura organică, rețeaua de date contabile specifice, subvenții de stat.
- b. organizarea pieței comune: culturile arabile, cereale, semințe oleaginoase și culturi proteice; cereale ne-alimentare prelucrate, amidon din cartofi, substituenți cerealieri, orez, zahăr, culturi de plante pentru producția de fibre.
- c. culturi specializate: fructe și legume; vin și alcool; banane, ulei de măsline, tutun;
- d. produse alimentare: lapte și produse lactate, carne de vacă, carne de oaie; carne de porc;
- e. dezvoltarea rurală
- f. legislația în domeniul veterinar sistemul de control de pe piața internă; identificarea și recensământul animalelor, protecția sănătății publice; asigurarea condițiilor corespunzătoare de viață pentru animale; legislația specifică zootehniei;
- g. legislația în domeniul fitosanitar: organisme dăunătoare, calitatea semințelor și a materialului săditor, drepturi privind varietatea plantelor, produse utilizate pentru protecția plantelor/pesticide; nutriția animalelor (<http://ec.europa.eu/romania/information/publications/>);

Finanțare

În urma negocierilor s-au obținut finanțări comunitare de 4,721 miliarde euro pentru perioada 2007-2009, din care:

-1,613 miliarde euro sunt alocate pentru mecanismele Politicii Agricole Comune (0,881 miliarde euro plăți directe și 0,732 miliarde euro pentru măsuri de piață)

- 2,308 miliarde euro pentru dezvoltarea rurală

- aproximativ 0,800 miliarde euro pentru măsuri structurale în domeniul dezvoltării rurale și pescuitului.

Rezultatele se concretizează în: perioade de tranziție; drepturi acordate și rezultate cu impact financiar.

Perioade de tranziție:

1. 3 ani, până la 31.12.2009 pentru modernizarea, re tehnologizarea unităților de tăiere și alinierea la cererile europene a 28 de unități pentru producția cărnii proaspete și a produselor din carne (carne roșie-26 de unități, carne pasăre – 2 unități)
2. 3 ani, până la 31.12.2009 pentru modernizarea și re tehnologizarea unităților de procesare a laptelui (28 unități), precum și pentru organizarea centrelor de colectare și a celor de standardizare a laptelui.
3. 3 ani până la 31.12.2009 pentru conformarea la cerințele comunitare a fermelor de animale, de lapte și la calitatea laptelui crud obținut.
4. 2 ani, până la 31.12.2008 pentru utilizarea produselor de protecție a plantelor, omologate în prezent în România, care conțin substanța activă 2,4 D, incluse în Anexa I a Directivei 91/414.
5. 3 ani, până la 31.12.2009 pentru utilizarea produselor de protecție a plantelor, omologate în prezent în România, și care conțin următoarele substanțe active incluse în Anexa I a Directivei 91/414/CEE: sulf, acetoclor, dimetoat.
6. 8 ani, până la 31.12.2014 pentru defrișarea suprafețelor de 30.000 ha ocupate cu hibrizi și replantarea acestora se va face cu soiuri din specia Vitis vinifera, cu recunoașterea dreptului de plantare (Parlamentul României, Direcția Generală Implementare 2005: 1).

Drepturi acordate:

1. România a obținut drepturi suplimentare de plantare a viței de vie pentru vinuri de calitate cu denumire de origine controlată și struguri de masă, de 1,5% din suprafața totală cultivată cu viță de vie.
2. S-a obținut dreptul de adăugare a zaharozei pentru îmbogățirea musturilor în zahăr în vederea ridicării potențialului alcoolic al vinurilor.
3. S-a obținut recunoașterea și protecției denumirilor de origine și geografice pentru:

- 13 băuturi spirtoase din prune, respectiv: țuică, horincă și turt
 - 5 băuturi spirtoase din distilat de vin, respectiv vinars
 - 7 tipuri de lapte
 - 3 tipuri de iaurt
 - 1 lapte bătut
 - 4 tipuri de caș
 - 21 de tipuri de brânză
 - 26 de tipuri de cașcaval
 - 8 tipuri de telemea
 - 1 tip de salam (Sibiu)
 - 1 tip de cârnați(Pleşcoi)
 - 2 tipuri de pâine
 - 2 tipuri de covrigi
 - 1 plăcintă
 - 1 magiun.
4. Recunoașterea și protecția denumirii generice pentru băutura spirtoasă palincă
 5. România a obținut derogarea de la normele sanitar-veterinare, pentru producerea prin mijloace tradiționale pentru 58 de tipuri de brânză și produse lactate de vacă, oaie, capră și bivoliță.
 6. România a obținut posibilitatea utilizării a 20% din fondurile destinate dezvoltării rurale pentru finanțarea suplimentării plăților directe (Parlamentul României, Direcția Generală Implementare 2005: 2).

Rezultate cu impact financiar directe (Parlamentul României, Direcția Generală Implementare 2005: 3):

COTE

Lapte (total: 3.245.000)	3.057.000, din care: 1.093.000 t livrate la fabrici și 1.964.000 t vânzări directe + Rezerva: 188.000 tone
Zahăr (total 448.781)	Zahăr alb: 109.164 tone Izoglucosa: 9.981 tone Cota de procesare: 329.636 tone (din trestie de zahăr)

Plafoane animale (capete)

Vaci la alăptat	150.000 capete
Bovine pentru abatorizare	1.233.000 capete
Primă îngrășat bovine	452.000 capete
Plafon național ovine	5.880.620 capete
Plată suplimentară bovine	858.260 Euro
Plată suplimentară ovine	6.216.782 Euro

Suprafața de referință - Culturi arabile-eligibile la plată directă	- suprafața de referință: 7.012.666 ha - randament de referință: 2.65 tone/ha
Nuci-suprafața garantată	1.645 ha
Hamei - suprafața garantată	198 ha
Tomate-calitate garantată pentru procesare	50.390 tone
Piersici - calitate garantată pentru procesare	523 tone
Tutun-cantitate garantată	12.312 tone
Orez - suprafață garantată	500 ha
În și cânepă - cantitate garantată	963 tone

Semințe

Orez - Ajutoare pentru producție	100 tone
Altele	2.294 tone

Rezultate comparative cu celelalte state candidate

România a obținut 50 de perioade de tranziție și aranjamente tranzitorii, acestea fiind cele mai multe perioade de tranziție dintre toate statele care fac parte din actualul val de extindere

- Polonia a obținut 48 de perioade de tranziție
- Ungaria. 35
- Malta . 47

Capitolul 7. al Politicii Agricole Comune

- România a obținut cele mai multe perioade de tranziție și aranjamente la acest capitol, dintre toate statele candidate (13, față de Polonia, care a obținut 12)
- România a obținut în negocieri o perioadă de tranziție de 3 ani pentru modernizarea unităților de prelucrare a laptelui și cărnii, cu introducerea, în Tratat, a unui mecanism de actualizare până la data aderării
- Dat fiind specificul acestui sector agricol, România a obținut perioadă de tranziție de 8 ani pentru eliminarea din cultură a viilor hibride de pe o suprafață de 30.000 ha (față de 130.000 ha inițial) și replantarea acestora cu soiuri din specia *Vitis vinifera*, cu recunoașterea dreptului de replantare (nici un alt stat nu a mai obținut această perioadă de tranziție)
- România a obținut alte perioade de referință pentru negocierea cotelor de producție decât celelalte state candidate (2000-2002 față de 1997-1999), ceea ce i-a permis obținerea de cote bune, apropiate de potențialul de producție al țării. La aceste cote, principala problemă este realizarea, până la data aderării, a unor producții apropiate de cote, pentru că altfel, există riscul diminuării acestor cote (<http://www.euractiv.ro>). România s-a orientat spre dezvoltare rurală (pentru a rezolva problema suprapopulării din agricultură și a fermelor de subzistență) și spre

sectoarele unde avea potențial de dezvoltare (zootehnie, cereale, viță-de-vie, lapte, zahăr); Polonia s-a orientat cu prioritate spre plăți directe, iar Bulgaria, spre produse cu caracter tradițional, în special sectorul legumicol;

- România a obținut posibilitatea suplimentării cu până la 20% a plăților directe din fondurile pentru dezvoltare rurală
- La cereale s-a obținut în negocieri o suprafață de bază pentru culturi arabile (cereale, oleaginoase, proteaginoase, în pentru ulei, în fibră, cânepă fibră) de 7,01266 milioane de hectare pentru care România va primi subvenții de la Uniunea Europeană.
- Pentru restul de 2,4 milioane ha de teren (cultivate cu culturi furajere, de cartofi, sfeclă, legume, tutun, pepeni, plante medicinale, etc), se vor primi subvenții, în cuantumurile prevăzute de acquis-ul comunitar pentru cultura respectivă. România a obținut o cotă de zahăr care practic acoperă consumul intern, formată din cota de zahăr din sfeclă (109.164 t), o cotă de procesare a zahărului din trestie de 329.636 t (în condițiile în care Slovenia a reușit să obțină o cotă similară, de doar 20.000 t, iar pe piața europeană există o supraproducție de zahăr) și o cotă de izoglucoză (aproape 10.000 t).
- România a obținut cea mai mare cotă între cei 12 candidați din solicitarea inițială (94,3%), Polonia obținând 89,5%, din solicitarea inițială
- Am obținut 3,9 miliarde la capitolul Agricultură (la care se adaugă 800 de milioane fonduri structurale); Polonia a obținut 4,6 miliarde pt agricultură, iar Bulgaria 1,552 miliarde euro (<http://www.gov.ro>).

CONCLUZII

Integrarea României în Uniunea Europeană presupune și dezvoltarea unui sistem agricol modern, care să asigure un nivel de viață echitabil populației rurale și o aprovizionare la prețuri rezonabile consumatorilor, cu garantarea liberei circulații a mărfurilor pe teritoriul Comunității Europene.

România a acceptat acquis-ul în vigoare la data de 1 aprilie 2004, solicitând 6 perioade de tranziție, care vizează modernizarea fermelor zootehnice și a unităților de procesare carne-lapte, defrișarea plantațiilor de vii hibride și folosirea unor produse de protecție a plantelor.

Aderarea a avut și va avea, în mod cert, efecte pozitive asupra agriculturii românești: stimularea schimburilor comerciale ca urmare a eliminării taxelor vamale, creșterea prețurilor produselor agricole și implicit, a veniturilor fermierilor, accesul pe o piață mult mai mare, de 450

milioane locuitori.

Pentru ca sectorul agroalimentar românesc să devină competitiv, sunt necesare măsuri și acțiuni prioritare, atât în sectorul vegetal, cât și în cel zootehnic și al prelucrării cărnii și laptelui.

A fost negociată o perioadă de tranziție de 8 ani pentru defrișarea suprafețelor ocupate cu hibrizi interziși și replantarea acestora cu soiuri din specia *Vitis Vinifera*, cu recunoașterea dreptului de replantare. De asemenea, o condiție de aderare a reprezentat-o introducerea sistemului obligatoriu de distilare a subproduselor vinicole, precum și implementarea sistemelor de intervenție pentru stocarea vinurilor de masă, astfel încât toate mecanismele de piață vitivinicole să funcționeze la 1 ianuarie 2007.

În ceea ce privește suprafețele cultivate cu cereale, acestea vor trebui diminuate cu cel puțin 2 500 ha, în favoarea cultivării cu legume și plante tehnice, cum ar fi: floarea soarelui, tutun, sfeclă de zahăr, soia.

A trebuit avută în vedere și redresarea pomiculturii, prin înființarea de noi plantații de pomi și arbuști fructiferi pe suprafața de 30 ha, până în anul 2007.

Odată cu integrarea, agricultura românească beneficiază de diferitele forme de ajutor din cadrul Politicii Agricole Comune, dar pentru a absorbi aceste fonduri este important să cunoaștem mecanismele de funcționare. Ideea de bază a politicii comunitare este motivarea fermierului de a se racorda la semnalele pieții, de a produce ceea ce se cere pe piață. Astfel, el va fi determinat să-și schimbe ținta de la cantitate la cantitate cerută, competitivitate a costurilor și calitate. Acest concept se numește „decuplare”, adică decuplarea subvențiilor de producție și legarea lor de suprafață.

Fermierul european primește subvenția doar în anumite condiții: dacă utilizează o suprafață de pământ eligibilă, dacă deține pentru această suprafață de pământ un drept de plată, dacă îndeplinește anumite condiții de mediu și dacă a făcut cerere în ultimii trei ani. În prezent, în UE, subvențiile care se acordă sub formă de plăți directe se ridică la aproximativ 63 Euro/hectar.

Țările noi membre nu vor primi de la început același nivel al plăților pe hectar. Ele vor ajunge la nivelul amintit treptat, începând cu 25% din nivelul mediu european la data de 30 aprilie 2003 (când s-a aprobat perspectiva financiară) și crescând anual cu câte 5% în primii 3 ani după aderare, după care cu 10% anual, până la atingerea nivelului respectiv. România a negociat un pachet financiar de 881 milioane Euro pentru plăți directe în 2007 și 2008.

Angajamentele asumate de țara noastră în cadrul negocierilor de aderare la Uniunea Europeană, vizează și domeniul alimentar și al siguranței alimentelor. Un loc important în procesul de aderare îl ocupă crearea unui sistem pentru identificare și înregistrarea animalelor, care trebuie să cuprindă următoarele elemente: mijloace de identificare (crotaliere sau transponder), o bază de date computerizată și registre de exploatare completată de către deținătorul de animale. Prin aplicarea

acestui sistem se vor facilita monitorizarea și controlul mișcărilor de animale, al comerțului cu animale și produse de origine animală.

Este de la sine înțeles că de funcționarea unor astfel de programe depinde obținerea de produse alimentare mai sigure, deoarece ele permit supravegherea și controlul fiecărei verigi a lanțului alimentar (se va putea cunoaște proveniența produselor, condițiile de creștere și de furajare, acțiunile veterinare aplicate animalelor respective etc).

După implementarea sistemului de identificare și înregistrare a animalelor, toate activitățile care se referă la premii, subvenții, despăgubiri, precum și la sistemul de asigurare-reasigurare a animalelor vor funcționa prin intermediul informațiilor furnizate de baza națională de date. Acțiunea de identificare și înregistrare a animalelor nu implică cheltuieli din partea proprietarilor de animale.

Tradiția României în creșterea animalelor pentru producția de lapte se poate constitui într-un atu pentru valorificarea șanselor de a deveni un participant activ la comerțul intracomunitar. Tradiția însă, nu este suficientă pentru ca România să poată valorifica disponibilitățile pentru export. Pentru aceasta, va trebui să îmbunătățim calitatea laptelui materie primă și a produselor rezultate din procesarea acestuia, care să permită alinierea la standardele comunitare.

Atingerea parametrilor de calitate și salubritate se va face etapizat, până la sfârșitul anului 2009, în principal prin modificarea structurii de rasă și canalizarea acestui sector spre specializarea fermelor pentru producția de lapte și stimularea numărului de animale pe exploatație. În fiecare lună se vor organiza întâlniri cu fermierii pentru a se urmări alinierea unităților de producere și procesare la standardele Uniunii Europene.

În prezent, începând cu data aderării, producătorii trebuie să se încadreze în criteriile comunitare de acordare a primei de lapte stabilite pe exploatație, pe tona de lapte și pe an. E foarte important de știut că subvenția se acordă numai dacă vor fi respectate plafoanele de cantitate, cota individuală fiind stabilită în funcție de cota pe țară și numărul de producători.

Aceștia nu mai pot produce lapte ca materie primă doar pentru a putea beneficia de subvenție, fără să-și pună problema desfacerii. Mai mult, în cazul în care depășesc cotele stabilite, vor fi penalizați, considerându-se că prin astfel de practici influențează oferta de lapte pe piață și creează o presiune în sensul diminuării prețului de piață al laptelui.

Producătorul trebuie să știe că intrarea în Uniunea Europeană înseamnă că nu-și mai poate vinde laptele direct în piață, în sticlă de plastic și că, fără a deține o cotă individuală, nu-și va mai putea valorifica producția pentru procesare sau vânzare direct consumatorilor. Nici procesatorul nu va mai putea vinde lapte la pungă, după 2007, pentru că în țările UE laptele este ambalat în cutii de tip tetrapack.

BIBLIOGRAFIE

PORUMBĂCEAN, Claudiu, *Politicile și instituțiile Uniunii Europene*, Ed. „Vasile Goldiș” University Press, Arad, 2009.

INSTITUTUL EUROPEAN DIN ROMÂNIA, *Politica agricolă*, Ed. Blueprint International, București, 2003.

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE, *Agricultură*, Ediția a 2-a, Ed. Pipera Dacris, București, 2004.

COMISIA EUROPEANĂ, Direcția Generală pentru agricultură, *Politica Agricolă Comună pe înțelesul tuturor*, 2004.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI, Direcția Generală Implementare, 2005.

Pagina Web a Rețelei Euractiv n.d. <http://www.euractiv.ro> (accesată în data de 24 august 2010).

Pagina Web a Guvernului României n.d. <http://www.gov.ro> (accesată în data de 12 septembrie 2010).

Pagina Wwb a Comisiei Europene n.d. <http://ec.europa.eu/romania/information/publications/> (accesată în data de 24 august 2010).